

PEST, OCTOBER 15.

42. szám.

II. FÉLÉV. 1863.

Megjelenik minden esütörtökön. Szerkesztő lakása (kegyesrendüek épülete 35. sz.) Ügynöki hivatal: (Lipótutca 8. sz.)

Evang. Hasonló mennyek országa egy királyhoz, ki számot akart vetni. (Máté, 18, 23—35.) 16. Gallus. 17. Hedvig. 18. Vas. Lukács. 19. Nándor. 20. Vendelin. 21. Orsolya. 22. Kordula.

Előfizetés: helyben félfévre 1 frt 31 kr egész évre 2 frt 62 kr; vidékre félfévre 1 frt 66 kr, egész évre 3 frt 32 kr o. é.

Az isteni ige hallgatása.

(Folytatás.)

II.

Kicsirázdott ugyan a hithideg keresztény szívében az Isten igéjének magva, midőn még gyermekkorában a ker. hit elemeire oktattaték; öntözteték s ápoltaték ez ifjkorában is a leggondosabb anya, az egyház által; ámde mikor már gyümölcsöt kelle látnia, igen sokaknál esalatkozik a gondos ápolónő. Legnagyobb szívfájdalmára kénytelen némely hálátlan fiain tapasztalni, hogy a hitkétely s hitközöny kaján furiái által az ész felvilágosító isteni malasztanak üdítő napjától elvonatnak s azokhoz, kikről a nagy apostol mondja, miszerint: „megismervén az Istent, nem úgy mint Istent dicsőítik, sem hálákat nem adnak neki: hanem elhivalkodván képzelődésökben, balgatag szivök meghomályosodék“ (Rom. 1, 21), hasonlókká tétetnek. Megismerik ezek az Istent, tudják, hogy tőle ered minden jó adomány, tehát az embert olyannyira megkülönböztetők s a többi teremtmények fölé felmagasztaló ész is; de nem úgy dicsőítik őt meg, mint Istent; mert megvetvén szavát, csupán a gyarló emberi ész tekintélyének hódolnak; s így elhivalkodván képzelődésökben, mint az Irás mondja, balgatag szivök meghomályosodik: s mi természetesb azután, mint hogy az imigyen meghomályosodott szivbe vetett isteni ige semmi gyümölcsöt nem hozhat.

Valamint az elvetett buzaszem, ha beboronálatlan hagyatik, semmi gyümölcsöt nem hoz, úgy az isteni ige sem hozhat gyümölcsöt, ha azt szivünk mélyébe be nem vesszük. A boronálatlan föld barázdáiban betakarítatlan hagyott magot vagy a szél elhordja, vagy az égi madarak eszik fel: úgy nemkülönb a szívföltetlen hagyott isteni igét is vagy a világ hiu bölcséletének forgó szele elhordja, vagy a vészmadarak, ama hitetlen s gonosz emberek azt onnét elragadják. S e szerint az isteni ige gyümölcstelenségének 2-dik okául: az isteni igének meg nem őrzését — állitjuk.

A balul felfogott humanismus azon tévnézetre vezet sokakat, mintha, minden állapot- s valláskülönbség nélkül, minden embertársunkat egyaránt ajándékozhatnánk meg bizodalomunkkal, mintha mindenkivel köthetnénk barátságot. S fájdalom, nem csekély azon ifjaink száma, kik valamint a szüléktől öröklött földi vagyonukat gonoszéletű társaik körében eltékozzolják: ugyanazon könnyelműséggel dobják oda romlatlan szivöket is azok lábaihoz s elfeicsérlik társaságukban lelki vagyonukat, a kincsek kincsét is, Jézus tanítását, mely oly nagy fáradsággal s szorgalommal ugyanazon szivökre teteményeztetett le. Mily mohón kapnak azután a varjakhoz hasonló álbarátok a szellemi kincs után. Annál mohóbban esnek a zsákmánynak, minél inkább tudvalevő előttök, hogy csak a szellemi kincsnek kiürítésével férhetnek az ily szerencsétlen szivökre s csakis annak eltávolításával osztakozhatnak az imigyen megcsalatottak mamonjával, mely után vérszopó vad állatokként szomjuhoznak.

A barátság két rokonérzelmű léleknek a jóakaratszereteten egy egészbeni egybeolvadása. Föltéve tehát, hogy egy buzgó katolikus hívő egy katolikus-ellenes érzelművel köt barátságot, kérdés, melyik e kettő közül áldozza majd fel hitelveit barátja kedvéért; minthogy ezt a rokon érzelem okvetlen megkivánná. Fájdalom, hogy bevallani kénytelenek vagyunk, miszerint mostanság a katolikus hitelvek esnek legtöbb esetben az ellenérzelmű barát kedvének áldozatul. Nézzük meg, ha úgy tetszik, a barátságkötések legszorosbikát, a sz. házasságot. Vajmi gyakran nem vétetik itt tekintetbe, hogy az örökös frigyét kötendők ne csak az emberiekben, hanem egyszersmind az isteniekben is, vagyis ne csak a természetes hajlamokban, hanem a hitelvekben is rokonszenvezenek. Ám már a pogány Cicero a két dologbani megegyezés szükségességét belátván, a barátságot „az emberi és isteni dolgok a jóakaratszeretettel megegyezésnek“ mondja. S csakugyan a két dologbani megegyezésnek hiánya teméntelen kárt eredményez a sz. házasságban. Nem épen tartozik a ritka esetek közé, hogy a katolikus

házasfél nemkatholikus társának kedvéért vagy a hitközöny undok burjánját tenyészteti szívében, vagy társának vallását osztja, s így egyszersmind a kath. hitoktatás magvát is, mely szívébe lőn ültetve, ebből kiragadtatja. Nem akarta szívével megajándékozni sz. Julianna, a hitéhez hön ragaszkodó keresztény hajadon kérését a pogány Eleuzt. Előtte a hit volt az első kelék, mely leendett férjében keresendő vala. Jól tudá az okos szüz megőrizni tiszta kebelében az Isten ígét; tudta, hogy, ha Eleuzt megajándékozna szívével, csakhamar kiragadtatható volna onnan a kincsek kincse, Jézus szent tanítása. Jól ismerte gyarlóságát, a miért is később volt távol állani a veszélytől, mint ehhez közel állva el nem esni. Vajha ker. hajadonjaink is sz. Juliannát követve hasonló magatartást tanúsítanának, midőn házasságra készülnek; vajha kérésük vallásos meggyőződését megtudni, s ha ez hitökkel ellenkeznek, őt kerülni igyekeznének; vajha más hiten valóhoz soha nem mennének!

„Ne tárd ki minden ember előtt szivedet, mert szinlelt jóakarattal gyalázatba ejthet téged“ (Sirák, 8, 22). Így intetünk a bölestől. A szinlelt jóakarattal, melyet az Irás a böles szavaiban fölemlit, azon hitgető s sokat ígérő beszéd, melylyel az álbarátok élnek, hogy szívünkbe annál könnyebben férközniök lehesse. A miért is igen nagyon meg kell válogatni emberünket, kit barátságunkkal megajándékozni szándékunkban van. Tanuljuk kiismerni életét, mert Üdvözítőnk tanítása szerint gyümölcseikről, vagyis életmódjokról ismerhetni meg a juhbörbe öltözött álprofétákat. Senki nem bizza ismeretlen kézre házának kulcsait. S hogyha házukat, melyben csak ideiglenes javainkat letéve tudjuk, idegenre bizni nem szeretjük, minél kevesebb tehetjük ezt szívünk kulcsával, hol, mint tudjuk, az örök élet záloga az üdvözítő tanban letéve van. „Ne higgyünk tehát minden léleknek, hanem szorgalmasan vizsgáljuk meg: valljon Istentől származnak-e a beszélő lelkek“ (Ján. lev. 1, 4). Ki ne tárd ki szívünket mindenki előtt, hanem zárjuk el szorgalmasan a hitünk-től idegenek elől. Ne bocsássunk abba senkit, ki az ott letett lelki kincset, az egyedül üdvözítő hit tanát ragadozó ölyvként tölünk elragadhatná; hanem szorgalmasan vizsgáljuk meg, ha valljon Istentől származnak-e, vagyis, ha Krisztus Jézusnak igaz követői-e a beszélő lelkek, kikkel szívünket megosztani szándékunkban van. Dávid király nem csak azért kérte Istentől eszének fölvilágosítását, hogy megértse törvényeit, hanem azért is, hogy azokat mélyen bevésve szívébe, minden időben s minden körülmény között megőrizhesse. „Adj értelmet — úgy mond —, hogy vizsgáljam és megtartsam törvényedet és megőrizzem azt teljes szívemből“ (118. zsolt.). Maga az Ur Mózes szolgálja által inti Izrael fiait, miszerint őrizzék magokat s lelkökre szorgalmasan vigyázzanak (Móz. 5, 4). A koronás szoltárnok pedig azt, ki az Isten ígét megőrzi, majd „böles“-nek (28. zs.), majd „boldog“-nak (29. zs.) hirdeti. Ugyanezt állítja Jézus is, az őt megdicsőítő asszonynak mondván: „Boldogok, kik az Isten ígét hallgatják és megtartják“ (Luk. 11, 28). (Vége követk.)

Haffner Ignác.

Két kép.

(A kath. legényegylet tagjainak.)

Vándor mesterlegény megy az uton lassan,
Lassan . . . elfáradt már, ereje alig van.
Nagy nehezen elér mégis a városba,
Mely felé vezette fáradságos utja.
Végig néz az utcán, s a mi után nézett,
Megtalálja tüstént a behívó czéget.
Befordul a házba, „Dicsértessék“ et mond.
„Áldja meg az Isten az urat s az asszonyt.
Szálljon le áldása a jó mesterségre,
Van-e valljon, mester, szüksége legényre?“
„Igenis van, de ha dolgot akarsz nálam,
Tudd, fiam, előre, hogy ez az én házam
Meg nem tűrt még korhelyt, ezután sem tűr meg
Helyet ad csupán csak a jámbor legénynek.
Kapuját bezárják nyolcz óraker este,
A ki akkor nincs ott, soha nem is jön be.
Mikor harangoznak, én magam fölállok,
S mit én imádkoztam, utánam mondjátok.
Ki egyetlenegyszer káromkodó szót ejt,
Hagyja el azonnal a házat s a műhelyt.
A vasárnap nálam nyugodalmas szent nap,
Akkor nálam minden munkával fölthagynak.
Negyvennap böjtben, szint' ugy péntek, szombat,
Nálam husételre senki sem számolhat.
Azt én meg nem tűröm, a ki kinyert bérét
A koresmába hordván, rontja egészségét.
Im, ösém, ha tetszik, a mit most mondtam,
Megmaradhatsz nálam, a műhely amott van.“
Meghajtja magát a jámbor legény szépen,
Nagy szerényen így szól: „Ezt kerestem épen!
Hogy Isten e jámbor családhoz vezérel,
Legyen áldott tölem, legyen áldott érte.“
Beáll a műhelybe, dolgozik serényen,
Csak úgy fogy a munka szorgalmas kezében,
Munka meg elég van, olesóért dolgoznak,
Nem huzzák le bőrét a paranesolónak.
De miért is tennék? A mester nem kártyás,
Az asszonynak sem kell selyemruha, vagy más.
Csak szerényen élnek, a fölöslegest meg
Félrerakják, jó lesz egykor gyermeköknek; —
Az is van a háznál, leány nem kis asszony,
Nem fél a dologtól, süt, főz, mos, varr és fon.
Arccát sugarától a napnak nem félti,
Mégis milyen bájos, mégis milyen deli!
Égi ártatlanság van rajt kifejezve,
Azért nincs szüksége szépitő szerekre.
A legény csak nézi, addig addig nézi,
Mig egyszer a szíve elkezd fajni néki.
El is panasolja nagy baját az urnak.
„Ha csak az a baj van, fiam, meggyógyítlak.“
Szavát meg is tartja, mert megáldja őket.
Boldogságuk ekkor nem lát határt, véget.
Csak mikor a gyöngye öregek kidőlnek,
Akkor setétlik be dertije az égnek;
Leborul rájuk a bánat felbője,
De már az is át van szívárványnyal szövve,
Mert bizton reménylik, habár nem is itt len,
Meglátják még egymást a magas mennyekben.

Megvigasztalódnak, iparkodnak folyvást
Azért az öröklött vagyon nem lát romlást,
Sőt szereznek hozzá, másra nem szorulnak
Nincs is soha vége nagy boldogságuknak. —

Másik vándor is megy az uton nagy lassan,
Ruháján a hány folt, ugyanannyi lyuk van.
Még a járásáról is megismerhetni,
Hogy ez éjelező, iszákos avagy mi...
Beér a városba, megy a szállodába,
Van még husz krajezárja, rábág a nyakára,
Aztán elmegy munkát keresni, ha kapna,
Jól esnék, mivel már öt mester elesapta.
Befordul egy házhoz, mond: „a lá sz ol g á j a,
Ha az urnak volna szüksége reája,
Fogadja meg, nem lesz nagy a hetibére
S a mit készít, méltó a remek nevére!”
A mester nem kérdi, vallása miféle,
Méltó-e még a jó keresztény nevére,
Csak alkuszik rája s mihelyt megegyeztek,
Neki utasítja a zajos műhelynek.
Zajos, mivel nagyon sokan vannak benne;
De hogy itt a munka szép rendjében menue,
Szó se lehet róla; fele legény alszik,
Mivel mulatott az éjjel világos-virradtig.
Tetszik a fiúnak ez a rendetlenség,
Ilyen volt ő teljes életében mindég!
Olyan mester, a ki rendre utasítja,
Neki bizony nem kell, azt tüstént ott hagyja,
Ünnep- és vasárnap dolgozgatnak délig,
Aztán elmehetnek, kinek merre tetszik.
El is mennek és nem jönnek vissza az nap,
Csak hétfőn, világán a már kelő napnak.
Egyik jobbra, másik balra, dőledeznek...
Folytatását álmodják a vendégségnek.
Hetibérok elmegy így mind koresmaházba!
Dehogy marad egy-két forintok ruhára! —
Szép rend a műhelyben, de még szebb a házban!
Butorban, mindenben, pazar fényűzés van.
A szobák ragyognak, mint a nagy urakuál,
Bennök főlebb-alább a kisasszony sétál.
Csak úgy subog a sok selyemruha rajta,
Azt gondolná az ember, bizony grófi fajta.
Pedig hát ő nem más, mint a mester lánya —
Azért ne nézzen ám egy legény is rája!
Mit? egy mesterember!... ő magasbra vágyik,
Járnak is már hozzá, deák, irnok vagy mik...
A mestert nem látni, tán a műhelyben van?
Igen, műhelyében — füstös kávéházban.
Kezében a kártya, makao meg ferbli,
Megszokta már minden pénzt rajt' elverni.
Sokszor a legénynek sem kerül ki bére,
Ugy elment kártyára, elment piperére.
Ilyenkor ki munkát hoz, azt jól meghuzza,
Azt véli, ekképen van segítve rajta.
Hej! pedig dehogy van, elmaradnak lassan —
Ugy, hogy dolog egy-két legénynek alig van.
Hitelezők jönnek: „uram, fizess”: — nem tud,
Egyszer csak ott halljuk dobolni a hajdut.
Eladják a házat, mindent, a mi ben volt,
Üres lészen s kongó valamint a sirbolt.

Az ur pedig a jó Istent káromolja,
A ki így megverte, a ki így elhagyja.
Pedig ő hagyá el Istent, nem az ötet,
Mikor kigunyolván az igazhivőket;
Nem járt a templomba, gyónás, böjt nem kellett,
Minek? mikor ő már fölvilágo sult lett!
Most magát a bus kétségbesésnek adja,
Megnehezült az Ur sulyos keze rajta;
Lánya is elhervadt, mint a virág, melyre,
Mivel nagyon tarka, rászáll minden lepke.
Hát a jó madarak, a rendes legények?
Valahány volt, annyi felé széledének.
Az asszony e szörnyű pusztulást nem látta,
Szemeit a halál még jókor lezárta.

Művem bevégeztem, füstöttem két képet
— Nem mondhatnám rólok, hogy valami szépek —
Jó mesterlegények! mégis megnézzétek.
Ugyan melyik tetszik közülök tinéktek?
Válaszokat bátran! a mint választjátok,
Jövőtökön úgy lesz áldás avagy átok.
Én csakis füstöttem; de a mit én füstök,
Azt megvalósítja a ti jövőtötök.
Ha a jámborságnak tértek ösvényére,
Élteteknek boldog lesz folyása, vége.
Ha pedig a bűnnek utain haladtok,
Higyjétek el, nem lesz egyetlen jó naptok.
A legényegylet azért lön alapítva,
Hogy visszavezessen az egyenes utra,
Elvonjon a koresma- s minden egyéb háztól,
Mely a jámborságban — szerencsében gátol.
Itt pihenjétek ki tehát fáradságtok',
Örömetek is lesz, s azt is meglátjátok:
Hogy, a mint az erkölcs visszajő közétek,
Ugy száll le reátok áldása az égnek.

S z ö k e A.

Hedvig.

(Történeti beszély.)

I.

„Jó bajnokom, jó csillagom!”
„Hozott Isten, szép hajadon!”

L é v a i.

Vannak s voltak dícső leányai e szép hazának,
kiket büszke önérettel vall magáénak mindenkor a
magyar; leányai, kik a szűz erények mennyei fény-
sugaraitól övedzve — szeliden ragyogó csillagokként
— ott tündöklének a honszerelem gyönyörű egén,
már fényre derítve a sötét századok éjjeleit. Emlité-
sökre főnen dobog a honfi szíve s magasabban érez
a kebel, látva a lélek ama nagyságát, mely győzedel-
meskedve a szívnek gyakran rajongó érzelmein, nemes
hősi erényeket teremt elő — utánzásul a késő ivadé-
koknak.

Sok ily jeles csillagod van neked, hazám, kiknek
fényét országok bámulták s kiknek birhatásaért gyak-
ran nemzetek keltek tusára, mindenik magáénak sze-
retvén mondhatni azt a fényes csillagot.

Ámde küzdés nélkül nincs győzelem. Nekik is sok

szívviszály és kemény tusát kelle kiállniok, míg megtisztulva a földi salaktól, fölemelkedhetének a dicsőség régióiba, honnan leviharzott életpályájok után oly bátoritólagnak mosolygnak le mindazokra, kik szeplőtelen öntudattal kénytelenek hordozni gyöngye vállaikon a szenvedések és bánatok ólomsúlyu keresztjét.

* * *

1375-iki év egyik napján szokatlan nagy néptömeg zajlott Haimburg utczáin.

A gyönyörű diadalivék s a tornyokról lengedező zászlók nagyszerű ünnepélyt jósolának.

A nép a hercegi palota előtt összecsoportosulva, zajos beszélgetés közt töltötte az időt s feszült kíváncsisággal várta a történetendőket.

Végre a toronyór jeladó harsány szavára nagy zaj és tolongás származott s mindnyájoknak figyelme egy hely felé lőn irányulva.

A jelenet, mely most a tömeg szemébe ötlött, egyike volt a legmeghatóbbaknak.

Fényes lovasság előtt, lobogós mentében s kócsagtollas kalpagban, ifju dalia ugratja tűzvérű fakó ménjét, mely oly büszkén szedegeti alatta lábait, mintha csak tudná, hogy a hármaz bérczek királyi leányának deli jegyesét hordozza.

Utána jönnek azután délceleg lovakon a többi leventék, arczukat a tizennegyedik század büszkesége, öltönyüket e század pazarfényé bélyegzi. Lobogójokon az Anjou-ház remekül himzett czimere diszeleg.

Minden lovagot egy-egy királynak hinnének; hisz hajdani szójárás szerint: egy magyar nemes, egy király.

A banderium közepett, apródoktól kísérve, négyfogatu diszhintó látható, melyen nyájas, szelid arccal az akkori idők legdicsőbb, leglovagiasabb fejedelme foglal helyet, szende mosolylyal üdvözölve az örömrivalgó népet.

Vele átellenben még virágzó szépségű, méltóságos nő foglal helyet, mellette mintegy 7—8 éves kis, szöszkefűrtű leánykával, ki örömpesve tekinget végig azokkal a kis ragyogó bogárszemekkel a hullámzó népség tarka vegyületén s oly kedves-édesen mosolyognak piczi ajkai, mintha csak enyhe álom lágy ölén szüzi angyalokkal játszadoznék. De hogy is né? Hisz minden arcz feléje van fordulva. Őt keresik a vizsga szemek, őt mutogatják a jó anyák kíváncsi gyermekeiknek, s mindenki oly nyájasan mosolyog feléje.

Ugy hiszem, ha nem mondom is, eltalálja a nyájas olvasó, hogy az imént leirt fejedelmi személy nem más, mint: nagy-Lajos, Magyarország fényesillaga, népének szerelme, korának büszkesége. A mellette helyet foglaló nő pedig neje, a gyászsznevezetességű Erzsébet, s a hajnalarezu kis leányka, Hedvig, Lajos ifjabb leánya.

A menet csak lassan haladhat a kíváncsi sokaság között, mely oly gyönyörtelven legelteti szemeit a szelíd királyi családon s azokon a délceleg leventéken, kik föl-fölkacsintgatván az ablakból lemosolygó bájos hölgyekre, nem egy dobogó szívet gyujtanak lángra.

Végre a menet a nép örömrivalgása közt megérkezett a hercegi palotához, hol fényes fogadtatás várt a királyi családra.

Végeztetvén a szokásos üdvözetek, Leopold herceg bemutatá fiát, a szerény kis Vilmost, a királyi vendégeknak. Azután odavezeté Hedvighez, ki még mindig olyan nyájas-édesen mosolygott s meghagyák nekik a szülék, hogy átkarolva szépen csókolják meg egymást.

Alig hangzottak el a szülék szavai, már ott pihegett a két kis ártatlan teremtés egymásnak keblén, édes csókok árjában uszva piczi ajkaik.

Ki írhatná le az örömet, mely dobogó kis szíveiket dagasztá? Hisz oly kimondhatlan édesek azok a gyermeki örömek, melyek egész kis mennyországgá varázsolják át a még gondtól nem busított szüz kebleket. Oh! mert nem tudják ők még azt, hogy a gyönyörű színpompában diszelgő harmat, mely elbájolja a vizsgálónak szemeit, még az nap, sötét terhes fölleggé válna, villámokat is szórhat a mezők virágaira.

Csak örüljete ti ártatlan lelkek, míg meg nem tanít benneteket majd az élet szenvedni is! Örüljete, hogy majd a zivataros napok folytán az élet sivatag mezején lelketek legalább megnyugodhassék a multak édes örömeimlékein, ezeken a kis zöldelő oázokon, melyeken oly jól esik elmerengni a szenvedő kebelnek!

Hisz midőn majd rátok zudulnak az élet szenvedései s a világ jelen életörömeiteket, a sötét jövő pedig szép reményeiteket rabolja egyre orzó kezekkel: gyakran meg kellene szakadni érző kebleteknak, ha a mult szelid örömei nem integetnének mentő angyalokként felétek az élet szebb, derüesebb napjaiból.

Oly szép volt ezen két angyalszelid gyermeket együtt látni, midőn, mint nyájas galambkák a tavasz első sugárainál, egymást csókolgaták.

Örömkönyvek ragyogtak a boldog szülék szemében a szép jelenetre, látva szívök szerelmeinek boldogságát.

Csak örüljete ti gondos szülék, míg boldogoknak láthatjátok gyermekeiteket; mert ki tudja? nem fognak-e keserű könyeket hullatni azon szemek, melyek most örömrában usznak?! Hisz oly kétes az emberi sors!

Azután, midőn már kienyelgeték magokat, az est beálltával, most már, mint „jegyeseket“, a kor szokása szerint, egy bölesebe fektették őket.

Ott pihegett egymás mellett a két legboldogabb szív a szüztiszta álmok ölében, fölöttök szorgos anyák virrasztának.

Boldog szülék, boldog kis gyermekek!
(Folytatása következik.)

H.

Katholikus hitélet.

Pest, oct. 12. A győri kath. legényegylet ünnepélyes megnyitását, győri püspök ömlga kegyes meghívásának hódolva, oct. 11-én távol levén, az e napon a haza fővárosában állított szentháromsági szobor fölszenteléséről igen becses kezekből a következő, egymást kedvesen kiegészítő tudósításokat vettük.

Pest, oct. 11. A fölszentelési szertartást kegyelmes főpásztorunk, biboros atyánk primás ö fömagassága, ki a terhes, három egész héten át szakadatlanul folytatott apostoli útjának nagy fáradaimait alig pihente ki, teljesítette a következő renddel. Vasárnap, vagyis e hó 11-ik napján, délelőtti 10 órakor ö eminentiája budavári lakából diszfogaton, városi lovasok, ha-

rangok zugása, mozsarak durrogása s a töméntelen népsokaság öröm- és üdvkiáltásai között a belvárosi szentegyházba megérkezvén s a főpapi templomruhákat felöltvén, teljes fényű egyházi segédletével, a minden-szentek litániájának éneklése mellett, a zöld galyakkal, virágfüzérek-, szőnyegek- és zászlókkal pompásan felékesített templomra lépett, s a szoborhoz jutván, kíséretével együtt térdre borult; a litania végeztével pedig az alkalmi szívreható antiphonáknak a középponti növendékpapság, és az athanasi hitvallásnak az összes jelen volt clerus és a magas pontificans által herezeg-primás ő kegyelmessége részéről még 78 éves korában is annyi bájjal és kitartással eléneklése közben, rendre a Szentháromság, a szeplő nélkül fogantatott szent Szűz, sz. István, sz. László és sz. Erzsébet alakjait dicsőítvén és hízssal meghintés által a Mindenható ur Isten dicsőségére s a hívő nép lelki épülésére felavatván, a „Téged Isten dicsérünk“ hálának harsongó zene kíséretében zengedezése mellett a templomba visszavonult. Ekkor vette kezdetét az alkalmi szent beszéd, melyet Ráth József lipótvárosi plebános ur ékes nyelven tartott, s mely hihetőleg nyomtatásban is meg fog jelenni; minek végeztével bemutattatott ugyancsak ő eminentiája által a magasságbeli Istennek az ünnepélyes szent miseáldozat.

Emelte az egyházi ünnepély fényét gr. Pálffy Mór királyi helytartó ő excellentiája és a buda-pesti egyházi mint világi nagyméltóságok, hatóságok és testületek nagy számmal való megjelenése, kik is a szentelési szertartás alatt a cs. kir. kiválts. gőzhajótársulat által a végre nemeslelkűleg felállított sátorok alatt foglalának helyet.

Az isteni tiszteletet déltán két óraker a belvárosi plebániak lakban fényes ebéd követé, mely alatt több lelkes és lelkesítő felköszöntések mondatk, elsőben a helybeli plebános ur által az ur Jézus anyaszentegyházat dicsőségesen kormányzó pápa ő szentségére, a felségs uralkodó fejedelemre, primás ő főmagasságára, a királyi helytartó ő nagyméltóságára, a pestvárosi parancsnok tábornok urra stb. Különösen fölemlítendő itt Pálffy Mór ő excellentiájának felköszöntése, melyben a Szentháromság szobra felszentelése alkalmából indítványt tett egy szent István első magyar apostoli király tiszteletére állítandó emlékszobor iránt, s mely a meglepetett uri vendégkoszoru által oly rendkívüli nagy lelkesedéssel fogadtatott, hogy kevés perc alatt hat ezer háromszáz forint iraték alá. A nagylelkű áldozatokban kifogyhatatlan primás ő eminentiája itt is fényes példával járult elő, ő maga 4000 forintot jegyezvén.

Én pedig azon szívből meritett ohajtással zárom be e rövid értesítést: hogy a megoszolhatlan Szentháromság egy igaz és élő Isten áldja meg és terjeszse az igazság és erény országát! áldja meg és virágoztassa fel a szép magyar hazát! áldja meg a haza fővárosát!

Pest, oct. 11. A magyar haza fővárosa évkönyveinek becses lapjai ismét egygyel szaporodtak. Az istenfő ünökák, vallásos atyák nyomdokait követve, Isten s irántoki szeretet s kegyelet erejével diadalmasan megküzdvén a gyáva hitközöny s elfogult előítéletek viharával, a Szentháromság tiszteletére művészi kezekkel szobrot emelni, s a köztiszteletnek átadni ohajtván, rendkívüli s fényes ünnepélyre nyújtottak alkalmat. A fölszentelési szertartást bibornok-hg-primás ő eminentiája végezte. A fényes segédletben résztvettek mgos Lipthay András és Daniélik János püspök s Szabó József eszterg. kanonok s praelatus urak s a főváros összes ft. plebánosai és a központi papnövelde elöljárói. Az ő főmagassága által bemutatandott vérnélküli áldozatot remek alkalmi szent beszéd előzte meg, melyben nt. Ráth József pestlipótvárosi plebános ur alapos okokkal értekezék a vallás és természet titkairól, s a műveltek nyelvén ékes szavakkal esetelé a keresztény művészet főségének hatalmát, hatása igazó varázsát a sz. érzelmek ébresztésére s ápolására, a vallás titkainak, történetének, a martýrok vérmezejének fölfrissítésére, s a ker. kath. anyaszentegyháznak azon üdvös szokását, melynél fogva bölesőjétől kezdve anyai karjaira emelé a művészetet, s a világ legremekebb műveit festészet-szobrászatban eskák ő teremti s teremtheti elő. „A Szentháromság titkait tisztelnünk, nem pedig firtkésznünk kell.“ „Akkor ismerjük meg igazán az Istent, midőn érezzük, hogy azt meg nem ismerhetjük.“ „A néma s hallgatagnak látszó szob-

rok vagy képek az észhez s szívhez szólni s nagyon üdvösek szoktak lenni.“ Szent Bernard, szent Ágoston s szent Gergely arany szavai. A számos egyházi s világi főurak koszorujában szemlélhető vala gróf Pálffy Mór kir. helytartó ő exca is. A plebániak termeiben tartott díszében korszerűleg tétetett említés szent István I. magyar királynak emelendő szoborról, mely célra ő eminentiája hg-primás atyánk ismert bőkezűségénél fogva 4000 frtot ajánlott föl.— Záradékol még a Szentháromság szobra keletkeztének történeti vázlatát fűzöm ide. 1691-ben általános rémulés fogta el Pestváros lakosait, mert a dühöngő dőghalál személyválogatás nélkül megkivánta áldozatait. Istennek e nemü ostoicsapásaiban fölsimertvén látogató ujjá, Putanics János esztergomi kanonok s pesti plebános, Propperger Jakab városbíró s Mosel Antal templomatyja alatt az Ur haragja engesztelésére s a bűn büntetése emlékére, az utókornak egyszersmind intő példál a piac közepén közköltégen szobor emeltetett a Szentháromság tiszteletére 1692. Folytatván az áldozatfillérek gyűjtése, Lenner János bíró közreműködésével meglepő fényvel s csinnal megújítottatott 1716- s 1717-ik években. De 1809-ben a mindent fölemésztő idő nem kimélé a szobrot sem, mert a hívek legnagyobb fájdalomra romba dől és egyes részei elárvereztetvén, a város is főkéességétől, a hívek pedig fogadalmas kegyeletük üdvös emléktől fosztattak meg. Nehezökre esett ez minden jobb érzesűeknek, azért is ngos Szántófy Antal hg-primás ő eminentiája oldal kanonokja, azelőtt pesti esperes-plebános és nt. Schwendner Mihály jelenlegi belvárosi plebános ur, hogy a 17-dik század végén Isten irgalmával lecsillapult dögvész emléke a hívek közt fönmaradjon, a büntető igazság fenytő veszzeje emlékezetben tartassék, a ker. kath. hit alapigazságai ünnepélyesen bevallassanak s az ösök iránt is az illő kegyelet lerovassék: az idő viszontagságaiból kiragadt 6057 frtot böles gazdálkodással, lankadatlan buzgalommal s a hívek adakozásával annyira szaporították, miszerint Halbig Endre bécsi szobrász remek vésője által 23,000 frt értékben 72 láb magasú díszes szobor emeltethetett. A remek mű nem a városházterén, mint régen, hanem a belvárosi székestemplom terén állítottatott föl. Örömben dobog föl a kath. szív s maga sztosult remény-nyel tekint a jövőbe, midőn ily nyilvános, ily ünnepélyes bevallását látja a sarkbitezikkelyek megdönthetlen igazságainak, Isten s ösök iránti lángoló szeretet-s fiú kegyeletnek! Engedje a Szentháromság egy Isten! hogy az emelt s még emelendő szobrok fényben, díszben s számban vetekedhessenek a szaporodó hívek szükségére nézve tágasb, az ország fővárosa méltóságához képest nagyobb szerü templomoknak mielőbbi építésével és minél több lelki élvezetre s kölesönös buzgalomra szolgáltaassék alkalom. Gerlach Ferencz.

Soprony, oct. 9. Soprony városának éjszaki részén emelkedettebb helyen áll a szent Mihályról ezimzett plebániatemplom, melyet e városnak vallásbuzgó lakosai Isten dicsőségére állítottak 1482-dik évben. Hogy az Ur szemé örködik az őt felökön, bizonyult akkor is, midőn e város katolikus lakosainak sikerült a hitújító Luther követőtől visszafoglalni e templomot 1674-ben. Ezen, az idővész által megrongált templom kijavításának szükséges voltát belátván a buzgó hívek, nem csak 1711-ben, hanem 1809-ben is történt változtatás, átalakítás, fölszentelés. Mindezt hitelesen bizonyítja a szentély falán levő, négyrendbeli, latin fölirat.

A szoban lévő templom szentélye — (sanctuarium) gyökeres javítás alá azonban 1862-ben vétetett a régi építészeti szabályainak értelmében. Ugyanis ft. Rách Ferencz, apát, sopronyi kanonok és városi plebános ur ő nga figyelmenek egész erejét oda irányozá, hogy a szentély átalakítassék külsőleg és belsőleg. A templom külsejének kiesinosítására szükségelt pénzmennyiséget a némes városi tanács, mint kegyur, utalványozá, megadá. A belső fölszerelés, kellő átalakítás- és földszítésre a templom vagyónából, a méltóságos megyepüspök és város beleegyezése szerint, 5,000 frt fordítottatott; a katolikus konvent 5,000 frttal járult hozzá, a szeretet társulat gyűjteményéből 2,000 frt adatott át, stb. A nagy költséggel ezelszerűen kijavított szentélybe egészen új fölőltár helyeztetett a tárgyavatott és szakférfü Stornó Ferencz, helybeli polgár terve, rajza szerint, a fölőltári művészi faragványokat

elkészítette Fendt János, helybeli asztalos; a festett üveg-
táblák elkészítésével sikeresen fáradozott Wilfing József,
helybeli rajztanár. A szentélynek 1862-ben megkezdett kijavit-
tatása és befőlszerelése befejeztetvén a napokban, az ebbeli
közreműködésnek mintegy diadalnapját képezé ama megható
vallási ünnepély, midőn Simor János győri megyéspüspök ur ő
mltga, ki az Ur szent házának díszében leli legédesebb örömét,
főlszentelé oct. 4-én mint templomnapján a vallásbuzgó hívek
nagy lelki öröme. A főlszentelési szertartás 9 óraker kezdő-
dött; ezt megelőzőleg szent beszéd három, magyar, német, hor-
vát nyelven tartatott.

A „Katholikus Néplap“ ez idei 40-ik számában olvasám,
hogy „az Orsolya-apácák sopronyi zárdája, Széchenyi
Pálné grófhölgy ernyedetlen nagylelkűsége folytán új templo-
mot építtetett, mely m. h. 22-én lett felszentelve“ stb. Erre vo-
natkozólag megjegyzem: tisztelet, becsület, de igazság is. Nem
a templom „lett felszentelve“, csak a kereszt, mely az nap
a toronyra feltetett; a templom majd csak a jövő esztendőben
készül el, most boltozzák belülről. Mikor és miből leszen az
egészen főlszerelve? A pompás nagy iskolabáz, a templom- és
utczára szolgáló oldalépületek újbóli fölépíttetése, miként ma-
ga az építész mondá, belekerült százezer forintba! E becses la-
poknak ez idei 10-ik számában meg volt említve, hogy a meg-
kezdett építkezés sikeresen folytathassék, az ügy élére állni
kegyeskedett gróf Széchenyi Pálné ő execja, ki lankadni
nem tudó fáradsággal összekeregetett és gyűjtött mintegy tizen-
hét ezer frtot újpénzben. Utóbb a nevezett építkezési ügyben mint
főtényező fáradozék Flandorffer Ignác, nagykereskedő és
szilárd jellemű férfi, kinek közbenjárására „sorsjegyek“ is
boesáttattak ki. A nagy sorsjáték húzása megtörtént sept. 26-án.
Mennyi a tiszta jövedelem? még nem tudni.

Eszmetársulatnál fogva megemlítendőnek vélem, hogy
boldogult gróf Széchenyi István elhatározott akarata szerint
Nagy-Czenken pompás új templom építtetett, mely beleke-
rült közel hatvanezer újforintba. Még nincs főlszentelve.

F. A.

Kassa, sept. 27. Lipcsy György vál. püspök s nagy-
prépost ő mlga e hó 26-án mondván 50 éves áldozásának
miséjét, a megye összes főbb papjai özlönlöttek ide, hogy e
kedves ünnepélyt szolgálattételök által emeljék. A kedvelt fő-
pap áldására a nagy templom csufolásig telt meg. Püspök ő
mlga volt a manuducens. A vendégek közt kiemelendők özv.
Breczenheim szül. Schwarzenberg herczegnő, Koll-
lartsik rozsnyói püspök ő execja, Lánczyné ő nga leányá-
val Ilka k. asszonyval. Az utóbbi szép csokrokat kötött fel az
összes szolgálattévő papság karjára. A helybeli műkedvelők
nagy szorgalommal betanult és igen sikerült zene- és énekkel
örvendeztettek meg minket, mit annál inkább méltánylunk,
mert az ily jeles egyházi zene csak élesíti a buzgóságot. Ft.
Szabárd kanonok mondta az evangéliom után az alkalmi be-
szédet, melynek végeztével az isteni-tisztelet folytatottatott.
A mise végén a ritka tisztességes agg elmondta előbb a jelenlevő
két püspök, azután a herczegnő, Lánczyné és leánya, ugy a
papság s végül az egész nép felett buzgó áldását; mindenki
esőkolta hévvel az áldó kezeket, mert ezek csak is áldásra
emeltettek mindig. A valódi kath. szelleme-, buzgalma- s rend-
kívüli jótékonyágáról ismert herczegnő — kinek kegyurasága
alatt Patakon a secunditians ő méltósága plebános volt — csu-
pán ezen ünnepély kedveért jelent meg Kassán; és mi boldo-
gok voltunk, hogy közelünkben bírhattuk ő főmagasságát, mert
olyan ajtatosság, a milyennel ő volt jelen a három óráig tartó
ünnepélynél, hathatósabb a jelenlevőkre mint minden buzditás.
A vendégek részint ő execja a püspöknél, részint a papnövelde-
ben láttattak el díszebéddel; Lipcsy püspök ő mlga mindkét
helyet bejárta, hol üdvözlétekkel fogadtatott, a melyekre ő
igen gyönyörű, érzésteljes s virágos beszédekkel válaszolt. H.

Besnyő, sept. 20. Mintán a Pestmegyében fekvő Mária-
Besnyőn, folyó hó 5-, 6-, 7- s 8-án tartott nagyszerű 100 éves
jubileumi ünnep érdekében e lap hasábjain még nem tetetett emli-
tés, kivéve egy Gödöllőről aug. hó 11-ről adott, e lap 34. sz.
közöttett levelet, mely azonban a csodaképnek csak is rövid
történetére s részben az előkészületekre vonatkozék, négyheti
hallgatás után szabadságot veszek, e magasztos ünnepélyt

igénytelen tollammal esetelni, hogy azok, kik a hely távolsága
által kizárva láttak magokat a részvételben, e sorokat olvas-
ván, az egész ünnepélyt magasztosságában lelkökben előidézni
képesek legyenek. Nem csalatkozunk, ismervén a magyar nép-
nek a bold. Sztűz, Magyarhon védasszonya iránti vonzalmát s
gyöngéd ragaszkodását, midőn a hívők nagyszámu ajtatos se-
regére várakozánk, kik e magasztos ünnepélynek részesei
akartak lenni. Egy, akadályt nem ismerő, nehézségeket s uti fá-
radalmakat nem tekintő, ajtatos zárandoksereg közepén lelők
magunkat sept. hó 5-én, a mely napon az ünnepély megnyi-
tandó vala, mely tisztséget ő mlga Peitler Antal József vá-
czi megyés püspök ur volt kegyes magára venni. A főnebb em-
litett napon reggel 1/2 10 óraker csakugyan megjelent ő mlga,
ngos és ft. Müller Mihály és Ellenbacher István kano-
nok uraktól kíserve. Ő mlgát a templom ajtajánál a zárda öz-
szes családi tagjainak élén ft. Pecsovies Florid a kapuce-
nus rend tartományi főnöke fogadta szenteltvízzel. s körmen-
tileg az oltárhoz lön kíserve; mi alatt a karzaton a legnagyobb
buzgóságban e szavakkal üdvözlötett: „Ecce sacerdos mag-
nus.“ Az ének és imák végezte után ő mlga a tartományi főnök-
és a családi tagoktól környezve az ő számára kiszemelt szobá-
ba vezetteték, a hol a tart. főnöktől mint magas vendége lön
üdvözlölve. Ez alkalommal megható s velős beszédet intézett ő
méltóságához ft. Maizner Sámuel alesperes s turai plebános
ur, a zárdának kegyes pártfogója. Délután 1/2 5 óraker tar-
taték a vespereye ő mlga által fényes segédlettel, minek vé-
geztével a főpap a szószekekre lépven, a száz éves jubileumi ün-
nepélyt megnyitottnak nyilvánítá. Ő mlga lelépte után, hazánk
édesen csengő nyelvén ft. Strebitzky Alphonz kap. áldozár
s néhai tartományi főnök hirdeté a pusztában egybesereglett
népnek az Ur szavát, ki ez ünnepélyre Bécsből hivatott meg.
A szónoklat végeztével az áldozárok nagy része a gyóntató-öze-
ket elfoglalván és késő estig működven e minőségben, soka-
kat a bün kötelékeitől feloldottak. Másnap reggel azaz 6-án 5
órától 1/2 7-ig szent miseáldozat mutatatték be a Magasságbeli-
nek az egybegyűlt áldozárok által; 1/2 7-ker volt az első ma-
gyar szónoklat, ezután ismét szent misék olvastattak 1/2 10-ig,
ekkor volt a második magyar szent beszéd. A szónok lelépte
után tartaték a nagy mise ngos Müller Mihály kanonok s
apát ur által teljes segédlettel. Délután magyar egyházi beszéd
s vespereye. A magyar szónoklatokat az ünnepély alatt, még
még pedig minden nap hármat mondott ugyanazon-egy szónok
ft. Strebitzky Alphonz. Minthogy azonban hazánk német
s tót ajku lakosai is siettek ez ünnepélyre, hogy az Isten igéjé-
től megfosztva ne legyenek, erről is gondoskodva volt; a német
szónoki hivatalt a rend tartományi főnöke vállalta magára, ke-
netteljes szavakban hirdetvén mind a három nap alatt a német
ajkuaknak az Isten igéjét az alsó (ugy nevezett kriptai) temp-
lomban. Ugyanezen órában, e napon, a templomot környező
lombos fák alatt összegyűlt tót ajkuaknak t. Zvarik Mihály
kap. r. áld. mondott egyházi beszédet. Ily rendben folyt az ün-
nepély a szónoklatokra nézve. Harmadik nap az az sept. hó 7-én
ngos és ft. Ellenbacher István prépost és kanonok ur pon-
tifikált. A tót szónok e napon t. Peshawai Béla kap. r. áld.
volt. Negyedik napon, azaz sept. hó 8-án tartattak a zár sz.
beszédet; a tót szónoki hivatalt az első napi szónok viselte. Az
egyházi beszédek végeztével ő mlga mutatta be a Magasságbeli-
nek a vér nélküli áldozatot, ngos s ft. Müller Mihály apát s
Ellenbacher István prépost urak segédlete mellett, a mely-
ben a hívők megszámlálhatlan sokasága vett részt. A szent
mise végeztével ő mlga apostoli áldását adván a sokaságra a
100 éves jubileumot bevezettnek hirdette. A püspök ur ő
méltósága állandóan, a papság pedig felváltva a zárdában vet-
te lakását, a többi vendég Gödöllőn, a besnyői helyiségekben
s közeli falvakban találtak szíves felkarolásra; a népnek nagy
része azonban virrasztott a kegyelemképnél: egész éjen át
viszhangzott a táj az ajtatos énekektől. Mintegy 18,000-en vé-
gezték a sz. gyóntást s áldozást, husz áldozár naponkinti köz-
reműködése által; a magyar sz. zárbeszédet t. Rentz Theodor
kap. r. áld. Nagyrádról, tartá. Ő mlga maga, napon-
kint három óra hosszát gyóntatott. Az ünnepély lefolyta alatt ő
mlga szerény terítékű asztalunkat szerencsétlété, mihez a ft.
papság is hivatalos volt. Délután sept. 8-án elhagyta ő mlga

kisérőivel e kegyelembelyet, nyájasságának, atyai leereszkedésének s főpásztori buzgalmának főnbecsü zalogát hagyván az összegyűlt ft. papság s hívek szívében. A zarándokok is bucsuztak e napon e szent helytől lelkipásztoraik kísérete alatt. Magasztos látványt nyujta, mint szakadtak ki egy megszámlálhatlan tömegből az egyes községek hívei, mintegy megújulva testben lélekben, könnyü léptekkel távoztak, szívében vivén az itt szerzett kincseket, telve vágygyal a látottakat gyermeikkel közölhetni, mint sz. hagyományt, hogy e százados ünnepélynek százados emléket építsenek. A magaslaton állva szemlélém a távozókat s buzgalomra gyúlt szívem, midőn a sokaságot látám, kik itt a bold. Szűz tiszteletére sereglettek össze, megemlékezvén, hogy az ő ortalma alá ajánlott országunk az ő pártfogása által őriztetik a viharok csapásaitól. Nem hagyja veszni az anya fiait; nem fogja a bold. Szűz elhagyni az őt tisztelő buzgó magyarjait, csak mi ne legyünk hittelenek. Ily gondolatok merültek fel lelkemben, midőn magamhoz térve a pusztában egyedül állék; csak itt-ott vala látható a távozó sereg egyes pontocskáiban a látbatáron. Eltávozott a zaj; pusztán áll a zárda mint ezelőtt, egyedül lakói maradtak itt a bold. Szűz védpaizsa alatt.

A rend tartományi főnöke kezesökja mellett a leghőbb hálaalköszönetet fejezi ki ő mlgnak, hogy magas jelenléte s közreműködése által az ünnepélyt oly magas fokra emelni méltóztatott; ugy a ft. egybegyűlt papoknak, kiknek önfeláldozása által a szerzet tagjainak nagy könnyísége volt; nem fogja sem idő sem viszontagság eltörölni ama emléket, melyet erényeik s szíves barátságuk által magoknak emeltek.

Zabola (Erdélyben), szeptember 28. Folyó évi szeptember 20-dikán kettős ünnepély örömeiben részesülének az imecsfalvi anyaszentegyházhoz tartozó Zabola-, Páva- és Kovásznafalvak romai katolikus lakosai, midőn ujonan épült templomuk évenként előforduló bucsunapjának, tudnillik a szent kereszt felmagasztalása utáni vasárnapnak szokott ajtatossággal megülvése alkalmával, egyszersmind az ennek a nagy-szebeni oltáregylet által a mult 1862-ik évben kegyesen ajándékozott miseruhák s egyházi öltönyök is u. m. 2 alba, 2 humerale, 2 papi karing, 2 minister karing, 6 minister öltöny, (2 vörös, 2 kék és 2 darab fekete), 2 oltártérítő, 2 corporale, 2 subcorporale, 4 purificatorium, 4 lavabo kendő, 1 fehér és 1 fekete kaszula a kehelyre való kellekkel együtt, 1 fehér pluviale és 1 velum, ünnepélyes szertartással megszenteltettek. A megszentelést szeretve tisztelt esperesünk ft. Elek es István ur, polyáni plebános, a kertületi nemzeti s a kantai magániskola felügyelője végezte, megmagyarázván előbb a népes gyülekezetnek az oltáregylet magasztos czéljait, s felfejtven a szentelési szertartások értelmét. — Ezután Bereczk mezővárosának buzgó lelkésze nt. Buzás Mihály ur tartott egyházi beszédet, felmutatván tartalomdus, szívet és lelket megragadó szónoklatában azon vivmányokat, győzelmeket, melyeket a szent kereszt 18 század lefolyása alatt a szellemi és anyagi világban tett. E kenetteljes egyházi beszédet a szent mise követte, melyet nt. Domokos Antal szent katonai és Kovács József nyujtói plebános urak segédszolgálat mellett, ugyanesak főtisztelt esperes ur mutatott be Isten dicsőségére s a hívek lelki épülésére a mindenek Urának, az ünnep befejezéséül az oltáregylet tagjaiért három „Miatyánk“-ot és „Üdvözet“-et imádkozván el az ajtatoskodó sokasággal. Midőn ezeket alulirott e kedves „Kath. Néplap“-ban közzé teszem, el nem hagyhatom a magam s sorosim nevében legbensőbb hálaalköszönetet ne mondani a nemes érzelmű egyleti nők kegyes adományaiért, különösen nem hallgathatom el abbéli legforróbb obajtásunkat nyilvánítani, hogy kegyur nélkül sztkölködő szegény templomunknak nagy-lekű pártfogónéját, a nagy-szebeni oltáregylet elnökasszonyát Montenuovo született gróf Batthyányi Julia ő excját a mennybeli Atya sokáig éltesse s áraszsza bővséges áldását az ő böles vezérlete alatt álló szent czélu egyletre, hogy jótévé munkásságának gyümölcséiben minél számosabb szegény templomok részesülhessenek! Mielőtt tudositásomat zárnam, nem mulaszt-hatom el, hogy legalázatosabb hálaalköszönetet ne szavazzak a nagyérdemű Szent-László-Társulatnak is azon kegyességéért, miszerint új templomunk belső fölszerelésére s tornya építési költségeinek fedezésére a folyó évi april 21-én tartott választ-

mányi gyűlésben 150 o. é. frtot sziveskedett megajánlani s a nmlgu püspöki hivatal utján elküldeni. — A nagyérdemű társulat érsek-elnökének nmlgu Lonovics József urnak kegyelmes püspökünk Haynald Lajos ur ő excjához jelen évi pünkösdi hó 16-ról 50. sz. a. intézett erre vonatkozó szavait, melyek nt. Benecze Pál plebános urunk által velünk közöltettek, bá-torkodom ide igtatni: Nagyméltóságu stb. „Az Excellentiád püspöki megyéjéhez tartozó zabola-, páva- és kovásznafalvi hívek a Szent-László-Társulathoz segélyért folyamodván a végre, hogy az Excellentiád és más jótévék hozzájárultával épített, és a mult évi sept. 28-án föl is áldott új templomunknak a még hiányzó torony elkészíthetése mellett, némely belső fölszerelési czikkeket is megszerezhessenek, társulatunk a mult hó 21-én tartott választmányi gyűlésében e czélra 150 o. é. frtot ajánlott föl, mely összeget azon tiszteletteljes kérelem mellett van szerencsém Excellentiádhoz áttenni, miszerint azt a folyamodókhoz juttatni s engem a pénz vételéről értesíteni méltóztassék.“ A Mindenható jutalmazzon s fizessen meg a nagyérdemű társulatnak e jelentékeny adományért, adja bő mértékben szent malasztját a hármaz czélu társulatra, segítse napról-napra nagyobb meg nagyobb virágzásra s engedje, hogy minél előbb az egész magyar egyház hívei gyámolításának örvendhessen.

Hegymegi.

Ugod, october 3-án. Mindannyiszor magasztos érzések dagasztják keblemet. valahányszor a kedves „Kath. Néplap“ hasábjain a kath. hitélet fejlődése körül kedvező tudositásokat olvashatok; főleg kellemes benyomást gyakorolnak kedélyemre azon sorok, melyek tudatják velem, hogy a jámbor hívek buzgó-sága Isten sz. nevének forróbb imadására, a szenteknek hőb tiszteletére, s a hívők nagyobb lelki épülésére itt-ott templomokat, oltárokat vagy szobrokat emelt, vagy újból felékesített.

Ha beme gyünk egy tiszta s Istenhez illő fényben felékesített templomba, legott imára kezd olvadozni szívünk, s ajkaink önkényt a zsoltáros eme szavaira nyílnak meg: „Uram! jobb egy nap a házad tornáczában, mint másutt ezer.“ A zsoltáros idéztem szavait rebegették, vagy legalább szívében érezték az ugodi hívek is, midőn a m. hó utolsó napjaiban közkedvességű s fíradhatlan buzgalmu lelkészök nt. Lukácsék János ur atyai gondoskodása folytán templomunknak oltárai, képei és szöszéke Streicher József győri aranyozó által újból meg-aranyozva lettek. Nem találom szavakat, melyekkel híven ecsetelhetném azon lángoló örömet, mely az ugodi ajtatos hívek keblében a szép templom miatt honol; azért legyen elég azt mondanom, hogy egy szívvel és egy lélekkel örvendeztek, mikor az Ur házába jöttek s látták az elavult oltárok helyett az aranytól csillámló ujakat. Hogy a t. cz. olvasó közönséggel megismertessem én is némiképen az ugodi templomot, legyen szabad annak belsejét röviden ecsetelnem! Sz. Péter és sz. Pálról czimzett templomunk, melynek talaja a régi ugodi vár, elég tágas 1200 lélek befogadására. A szentély csinosan kifestve több szentek képeit tünteti elénk. A főoltárkép a romai sz. Péter és Pál templomában díszeskedő sz. Péter és Pál arczképei után, mint a műértők mondják, híven van festve, s aranyozott keretben a márványoszlopok közt függ. Maga a főoltár egészen márványból emeltetett, s újból megaranyoztatott. A márvány oltárszék körül van 6 db nagy s 2 db kisebb egészen aranyozott gyertyatartó. Az epistola s evangeliom oldalán két, művészileg faragott s egészen megaranyozott angyal kiterjesztett szárnyakkal örködik. Az oltár szármolya vörös szőnyeggel van bevonva. Az újjászületés fürdője a szentély végén foglal helyet, melynek márvány alja a paradicsomi tiltott fát ábrázolja. Meghatólag látható rajta a csábító kigyó, mely a fát körülfontva száájában tartja a tiltott gyümölcsöt. A kut tetején pedig éke-sen aranyozott jelvény által édes Jézusunknak a Jordán vízében lett keresztelése ábrázoltatik. Kilépve a szentélyből a gránitköszinű mellékoltár és a hasonszínű szöszék vonják magokra figyelmünket. A szöszék a gazdag aranyozás és művészi faragványok miatt párját ritkítja. A mellékoltár fából van emelve, de oly remek, hogy kérdés nélkül legyen mondva, bármely székesegyházban is méltán foglalhatna helyet. Homlokzatán aranyfelhők közt a mennyország ábrázoltatik, melyben aranyozott faragványokban a teljes Szentháromságot az angyalok és szentek társaságában láthatni. Közepén széles ara-

nyozott keretben a boldogságos Szűznek koszoru-, s virágokkal körülönt képe díszeskedik. Az oltár szekrényén négy kis aranyozott angyalközt áll megváltásunk sz. jele, a drága szent kereszt. A csinos aranyos keretű canontáblákon kívül emelik ez oltár ékességét. kereszt és nep. sz. János 4 láb magas szobrai, melyek az aranyozott oszlopok alján állanak. A templom hajójában volt 4 db 6 láb magas, vászonra festett kép, melyek a m. század végén készültek, szinte újból megtisztogatva széles aranyozott keretben az oldalfalakon függenek, melyek mint nagy Gergely mondja: „a képek azoknak is, kik olvasni nem tudnak, könyv helyett épülésükre szolgáljanak.” A képek elseje a Szentháromságot, 2-ka nep. sz. Jánost, 3-ka Jézus Mária és sz. József egyiptomi futását, a 4-ik első apost. királyunknak, sz. Istvánnak képét ábrázolja, midőn édes hazánkat a kedves bold. szűz Mária anyai pártfogásába ajánlja. Oh! mily arany szavak n. Gergely főnebb idéztem szavai! hisz erről a képről is tanulmánytánám az azon hálátlan magyarok, kik hazánk Védasszonyát a káromlások fegyverével naponként ostromolják; mert csakis a sz. Szűznek pártfogásaért kellene esedeznünk, ha szent előttök a vallás. ha szent édes hazánk. Ugy, édes magyar népem! tedd le csak a káromlások fegyverét, s kedd Mária-riát, ki esedezik értünk; csak jól imádkozunk, hisz lásd! lásd! egyedül neki köszönhetjük azt is, hogy megfogya bár, de törve nem, a sok berult napok után is élünk még a szegény magyar hazán! Végre, érintetlenül nem hagyhatom, hogy a főnebb tisztelt plebános ur érdemeinek tulajdonítható az is, miszerint a villámsapás által megrosszolt homok-bödögök fiók-egyházi templomunk is e nyár folytán csinos bádog toronyfal felékesítetett s a négyféle vallású község legszebb templomává alakítottatott át. Fogadja tehát, kedves plebános ur, legszívesebben hálaköszönetét azon híveinek, kiket templomai felékesítése által Istenhez és ön nemes szívéhez vonzott! Én pedig azon édes reményben zárom be soraimat, hogy az a nép, mely gyermekeit egész évben rendszeren iskoláztatja, mely a sz. miseáldozatnál még a legnagyobb dolog időben is oly számosan meg szokott jelenni, és az év minden vasárnapjain tartott katechesiseken példás buzgósággal viselte magát, ezen túl is eljár szorgalmasan az Isten házába, el azon templomba, melyről jelenleg a zsoltáros ezen szavait rebegik: „A te oltárod, erőknék Ura, én királyom és én Istenem! Mily kedves a te hajlékod! epedve vágyódik az én lelkem az Ur pitvara után!” Ps. 83, 2—4.

Ambrus Ferencz.

Kismarton, szeptember 15. Galánthai herceg Eszterházy Pál ur ő magassága, magasztos erényeiről ismert hercegi hitese társával ez idén boldog házasságuk 50-ik évfordulátát ülvén, ezen szerencsés körülmény emléket megörökítő Isten iránti hálából és a szenvedő emberiség iránti irgalomból egyszerű alapítványt tettek: melynek folytán a kismartoni irgalmasok szeretházában hat, Fraknón pedig egy külön ápolóban nyolc szegény beteg nőszemély minden szükségessel ellátatik és ápolatik. Az irgalmasság e fényes példája e vidéken annál nagyobb örömmel üdvözöltetik, miután csakugyan női ápoloda itt nem létező, annak létesítése a kiáltó szükségek közé tartozott. Aldja meg az Ur a magaslelkű alapítókat szép koruk boldog alkonyával, és az ápolandó szegények hálakönyvei ragyogjanak örökkényű díszkoszorújokban. +

Rábamente, sept. 20. Egy ritkább egyházi ünnepélynek volt tanuja vidékünk, t. i. a pusztasz. páli kápolnaszentelésnek! Ugyanis a győri káptalan nevezett majorságában lakó mintegy 100 lélek eddig fájdalommal nélkülözött külön kápolnát. Mogyorósy Pál pápóczi prépost és győri kanonok őnga. a pusztai buzgó lakóinak hő kivánságát teljesítendő, sz. Pál-riák tiszteletére a lefolyt nyáron csinos kápolnát emeltetett és azt a sz. mise bemutatására minden szükséges készlettel dusan fel is szerelé. E kápolnának f. hó 6-án volt ünnepélyes felszentelése, melyet Déak y Zsigmond győri nagyprépost és caesaropoli felszentelt püspök őmlga végzett. A kegyes alapító már jóval ezelőtt Sáráson szép feszületet, Vámoson új oltárképet, Védényben szintén kisdé kápolnát emelt, Koronezon pedig a

főoltárt és a szószéket dusan megaranyoztatá! Isten áldása legyen a nagylelkű jötevővel!
T.

Különfelek.

— A Dunagözshajótársaság elengedte a pest-lipótvárosi templomépítési alapnak azon 222 frt 2 krnyi összeget, melylyel ez különféle szállításokért adós volt.

— Gróf Zichy Károly ő méltósága a porrá égett Zsél község lakói közt 2000 o. é. forintot és elemi szereket osztatott ki s az ottani szintén leégett iskola fölépítését meghagyta; másrésztől Divény helység számára olyatén hazafias áldozatot hozott, mely részint, tekintve azon körülményt, hogy a kérdéses község lakói közül évenként sokan járnak az alföldre munkába, s így a magyar nyelvre szükségök van, 1000 o. é. forintot ajánlott föl, ha a tót mellett az iskolában külön a magyar nyelv is fog tanítani. A földiesért méltóságos gróf pártfogása alatt álló Tiszolcz nevű helység, melyben a koresma a plebániával egy földel alatt lévén, a plebános itala méretik, s abból huzza a jövedelmének legnagyobb részét. Hogy tehát a vizsás helyzetnek véget vessen, a tisztelt gróf azon előnyös ajánlatot tevő, hogy ezentul az illető lelkész s plebánia a koresma helyett a malom jövedelméből kellőleg dotáltassék.

— Szegeden, mint az ottani lap beszéli, egy minorita atya lassankint félretakargatott 70 frtját, melyen új budát akart venni, a napokban kiosztotta a tűzkárvallottak között, gondolván, hogy, midőn e szerencsétleneknek semmi gunyájok sines, miért ne huzhatná ki ő az öskában a telet. A tisztelendő atya valóban az Irás szavai szerint escelekedett.

— Az új iskolai év beálltával figyelmeztetjük a gymnasiumi, reál és elemi tanodák t. ez. igazgatóit, tanárait, valamint a szent énekeszet buzgó pártolót és terjesztőt a Zsaskovszky testvérek által — a mű- és népénekeszet emelésére kiadott — és közlisméssel találkozott következő művekre:

Énekkönyv, imák, magyar és latin énekek gyűjteménye, a kath. tanuló ifjúság használatára négyes hangjegyekre téve. — Ezen, néhány év előtt megjelent mű végkép elfogyván, annak második kiadása már sajtó alatt van. Ez új kiadás különösen számos eddig nélkülözött imával és több dallammal bővítve, némely nem lényegesekben pedig módosítva legközelebb meg fog jelenni, úgy, hogy most már ezen második kiadás valószínűleg ima- és énekkönyvet képezend. — Szerzők remélik, miszerint ez új, tetemesen bővített kiadás is az elsőhöz hasonlólag szives fogadtatásban részesülend ugy a gymnasiumoknál, mint a reáltanodáknál. — Ára, daczára a tetemes bővítéseknek, csak 1 frt o. é.

Manuale Musicco-Liturgicum (karénekés kézikönyv), képezdek, énekeszek és papnövendékek számára. Latin-magyar kiadás. Ára 3 frt 15 kr.

Kath. egyházi énektár, köz- és utójátékokkal; énekhangjegyekre téve. Ára 4 frt 20 kr.

Cantica Sacra, karnagyok, papnövendékek, képezdeszek és kántorok használatára. Függelékül a Funebrák, halottas szertartások, imák- és énekekhez (három és négy férfihangra téve). Ára 1 frt 40 kr.

Szent koszoru, imák- és énekekből füzve, különös tekintettel a kath. elemi tanodák számára. (A 120 ének mindkét sopran és alhangra van téve.) Ára kötetlen 48 kr., kemény papírkötés 55 kr., vászonkötés 75 kr., dísz vászonkötés 1 frt 10 kr.

Egri énekkaté, vagyis az ének elemei, az elemei tanodák és minden kezdő használatára. (Második bővített kiadás.) Ára 20 kr.

A szives megrendelőknek minden munkából minden tiz után egy, ha egyszerre ötven rendeltetik, tiz után két tiszteletpéldány jár. — Megrendeléseket elfogad az egri nyomda ügynöksége, az egri főgymnasiumi igazgatóság és minden hiteles könyvtáros.

Kiadja a **Szent-István-Társulat**. — Felelős szerkesztő: **Szabóky Adolf**.